

Obě divadla JAMU zahájí českými premiérami

Zajímavé novinky v českých premiérách nabídnou zkraje září obě scény Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. V Divadle na Orlí půjde v neděli 4. září o první tuzemské uvedení amerického muzikálu Zlatá brána otevřená z pera slavného oscarového skladatele a textaře Stephena Sondheima. Jen o den později ve Studiu Marta představí původní hru Hvězdy na prodej, jejíž autor i režisér Igor Dostálek se inspiroval stále živým stylem italské herecké komedie dell'arte. Obě premiérová představení začínají v 19 hodin.

Zlatá brána otevřená

Americký muzikál Merrily We Roll Along - přeložený nyní Alžbětou Šachovou pod názvem Zlatá brána otevřená - vznikl v roce 1981, tedy dva roky po veleúspěšném Sondheimově titulu Sweeney Todd. Toto jeho zřejmě nejkvalitnější dílo předloni také Divadlo na Orlí uvedlo. A tehdy stejně jako tehdy i nyní se režie ujala Hana Mikolášková. Muzikál Zlatá brána otevřená z prostředí americké Broadwaye a Hollywoodu ukazuje, s čím se musí vyrovnávat všichni umělci v každé době. „To znamená rozpor mezi sny o umění, které chceme dělat, a tvrdou realitou v prostředí tzv. šoubyznysu. Někdo upřednostní popularitu a finanční úspěch, jiný tře bídu s nouzí, ale nevzdává se svých ideálů, někteří úplně vyhoří a další třeba opustí tvorbu kvůli rodině,“ přiblížila režisérka. Divadelníci v Brně chtějí v tomto muzikálu akcentovat hlavně linii osobních vztahů, které jsou vystavovány nejrůznějšími zkouškám a z nichž některé přežijí a jiné ne. Podle dramaturga Miroslava Ondry po pětatřiceti letech dílo neztratilo nic ze své šířavé aktuálnosti. Co to znamená úspěch? Co všechno jsme schopni pro úspěch obětovat? Podobné otázky podle inscenátorů muzikál se skvělými hudebními čísly pokládá. Na jevišti představí studenti Ateliéru muzikálového herectví Petra Štěpána. Není bez zajímavosti, že představitel hlavního hrdiny skladatele Franka - Robin Schenk - je také skladatelem, vystudoval skladbu na Hudební fakultě JAMU.

Muzikál Zlatá brána otevřená dosud na tuzemská jeviště neprorazil zřejmě kvůli náročnosti hudební i herecké. Žánrově se pohybuje na rozmezí swingu, kabaretu, broadwayského hitu a místy dokonce paroduje operetu. „A pak jsou tu pasáže, v nichž Sondheim bez mrknutí oka vtěsná události tří let do osmiminutového hudebního čísla, ve které herci hrají živě na strídačku s kapelou, projdou několika prostředími a hlavně obrovským osobním vývojem,“ dodala režisérka. Zazní na pětadvacet hudebních čísel. Mladí herci kromě zpěvu a místy i vlastního hraní na hudební nástroje či psací stroje musí samozřejmě také bravurně tančit. To je zásluhou jejich pedagoga Davida Strnada a zároveň i choreografa představení, které nabídne živou čtyřčlennou kapelu i nahrávky většího bigbandu. Vypravěčem příběhu je tady vlastně chór, který posouvá hlavní postavu Franka od jednoho klíčového momentu k dalšímu. David Janošek se v kostýmech držel dobovosti, takže Zlatá brána slibuje být i poměrně zábavnou módní přehlídkou americké historie odívání 60. a 70. let. Reprízy titulu studenti odehrají 7. a 8. září.

Hvězdy na prodej

Do jistého nejmenovaného italského města právě dorazila tajemná vědma nabízející zoufalým zájemcům mimořádné nebeské konstelace, které vyspraví jejich dosavadní nešťastné osudy – pochopitelně za mírný poplatek. To je jedna ze zápletek nové původní komedie Hvězdy na prodej, jejímž autorem i režisérem je Igor Dostálek. Jak napovídají názvy figur, inspiroval Dostálka stále živý styl italské herecké komedie dell'arte. V jeho komedii se objeví lakota a starý sukničkář Pantalone,

učený popleta Dottore, chlubivý Capitano či sluha Brighella. Děj tak stojí částečně na klasickém schématu: mladí se milují, staří jim v tom brání a sluhové mladým pomáhají.

„Respektujeme schéma dvou domů, Pantalona a Dottoreho, i jejich tradiční typizaci. Do příběhu vstoupí i jakoby samoučelná scéna léčení Pantalona tedy jakýsi ornament ve stylu komedie dell'arte ovšem ve prospěch diváckého zážitku,“ uvedl režisér. S účinkujícími studenty herectví z ateliéru Niky Brettschneiderové se však vzdal tradičních masek. „Hra s maskou potřebuje osobitou průpravu. Navíc chceme, aby na naše vycházející herecké hvězdy bylo vidět,“ uvedl Dostálek.

Mladí činoherci zůstanou ve scénografii Lucie Sedláčkové na prázdném jevišti ze světlých prken, které bude ze tří stran obklopeno publikem. Svoje svěřence chce Dostálek naučit právě schopnosti hrát do tří stran, vystačit si s prázdným jevištěm a osahat si balanc na hraně naivního fóru a ostré sondy do lidských duší i vztahů. Stejně důležité bude pro mladé herce umět načasovat pohybový gag a slovní vtip. Sedláčkové kostýmy vycházejí z klasické typizace, i když děj je časově záměrně nevysledovatelný a lze jej situovat do jakékoliv doby. Kupříkladu mladí podle Dostálka působí jako sportovní zlatá mládež v úborech na golf či tenis (děvčata v kalhotových sukních, chlapci v tanečních kalhotách), Pantalone nemá vous ani plášť, ale podnikatelsky fialové sáčko a baret. Dottore si však v inscenaci svou zvláštní čepici i astrologický plášť ponechá. Capitano podle Dostálka svým úborem spíše odkazuje spíše na motorkářské gangy než na španělského vojáka z klasické komedie dell'arte. Kostýmy tak letmo odkazují i na variaci prvorepublikového měšťáctví rodičů či luxus mládeže. Jazyk původního kusu bude, jak říká autor Dostálek, divadelně exaltovaný, přehnaný a zároveň hravý, se spoustou novotvarů a zborcených idiomů či přísloví – a to zvláště v podání figur jako chvástavý Capitano, vědátorský Dottore či vychytralý Pantalone. Hvězdy na prodej budou celovečerní stotřicetiminutovou inscenací s přestávkou. Jistou nezvyklost potom představuje fakt, že naprostá většina představení se odehraje bez světelných změn se snahou imitovat denní světlo jarmarečního divadla. „Herci tak musí o to usilovněji bojovat o zájem diváků, aby se nezačali nudit,“ vysvětlil režisér. První reprízy této novinky se ve studiu Marta uskuteční 6. a 7. září.

Luboš Mareček